

॥ ३० ॥ ३१ ॥ अंतरंदूरतः ॥ ३२ ॥ बीजंभक्तेनसंपादितंचेदमेभक्तदौर्बल्यंयथाभवति एवमल्पधनोराजाप्रजाभिर्नरक्षितो नश्यति नष्टेचतस्मिन्सर्वाःप्रजाअपिनश्यंतीत्यर्थः एतत्पूर्वार्धोक्तंदर्शनंशास्त्रं ॥
 ॥ ३३ ॥ अदृष्ट्याजीविकायाअभावेनयस्यराष्ट्रंअवसीदतियोवाअन्यमनुष्यः अल्पेतिपाठेल्पपरीवारः योवावैदेशिकोदेशांतरोपजीवीतस्यराज्ञोजीवितंधिकू ॥ ३४ ॥ राज्ञोमूलंदीर्घकारणंकोशोबलंच त
 चापिकोशोबलस्यमूलंतद्वलंधर्माणामूलं धर्मश्चप्रजानामूलंअतःसर्वस्यमूलभूतंकोशंवर्धयेत् ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ कारणात्दृष्टान्तात् राजारक्षार्थंप्रजाःकर्षन्नुदोषंप्राप्नोति ॥ ३७ ॥ अन्यत्आपदिप्रजापीड
 नमप्यर्थार्थंभवति अपरंअपीडनंविपरीतंअनर्थार्थंभवति यदप्यन्यत् अनर्थार्थंअर्थभावाथंकुंजरपालनादिभवति तदेवेहार्थस्यकारणंउत्पादकंभवति एवमेतदपीत्याहार्थेन एवमिति सार्धः ॥ ३८ ॥ यज्ञा
 परस्परंहिसंरक्षाराज्ञाराष्ट्रेणचापदि ॥ नित्यमेवहिकर्तव्याएषधर्मःसनातनः ॥ ३० ॥ राजाराष्ट्रंयथापत्सुद्रव्यौघैरपिरक्षति ॥ राष्ट्रेणराजाव्यसनेरक्षितव्यस्तथा
 भवेत् ॥ ३१ ॥ कोशंदंडंवलंमित्रंयदन्यदपिसंचितं ॥ नकुर्वीतांतरंराष्ट्रेराजापरिगतःक्षुधा ॥ ३२ ॥ बीजंभक्तेनसंपाद्यमितिधर्मविदोविदुः ॥ अत्रैतच्छृंगं
 स्याद्दुर्महामायस्यदर्शनं ॥ ३३ ॥ धिक्कस्यजीवितंराज्ञोराष्ट्रंयस्यावसीदति ॥ अदृष्ट्यान्यमनुष्योपियोवैदेशिकइत्यपि ॥ ३४ ॥ राज्ञःकोशबलंमूलंकोशमूलं
 पुनर्बलं ॥ तन्मूलंसर्वधर्माणंधर्ममूलाःपुनःप्रजाः ॥ ३५ ॥ नान्यानपीडयित्वेहकोशःशक्यःकुतोबलं ॥ तदर्थंपीडयित्वाचदोषंप्राप्तुंनसोर्हति ॥ ३६ ॥ अकार्य
 मपियज्ञार्थंक्रियतेयज्ञकर्मसु ॥ एतस्मात्कारणाद्राजानदोषंप्राप्तुमर्हति ॥ ३७ ॥ अर्थार्थमन्यद्भवतिविपरीतमथापरं ॥ अनर्थार्थमथाप्यन्यत्तत्सर्वव्यर्थकार
 णं ॥ एवंबुद्ध्यासंप्रपश्येन्मेधावीकार्यनिश्चयं ॥ ३८ ॥ यज्ञार्थमन्यद्भवतियज्ञोऽन्यार्थस्तथापरः ॥ यज्ञस्यार्थार्थमेवान्यत्तत्सर्वयज्ञसाधनं ॥ ३९ ॥ उपमामत्रव
 क्ष्यामिधर्मतत्त्वप्रकाशिनीं ॥ यूपंछिंदंतियज्ञार्थंतत्रयेपरिपंथिनः ॥ ४० ॥ द्रुमाःकेचनसामंताध्रुवंछिंदंतितानपि ॥ तेचापिनिपतंतोन्यान्निघ्नंत्येववनस्पती
 न् ॥ ४१ ॥ एवंकोशस्यमहतोयेनराःपरिपंथिनः ॥ तानहत्वानपश्यामिसिद्धिमत्रपरंतप ॥ ४२ ॥ धनेनजयतेलोकावुभौपरमिमंतथा ॥ सत्यंचधर्मवचनंय
 थानास्यधनस्तथा ॥ ४३ ॥ सर्वोपायैराददीतधनंयज्ञप्रयोजनं ॥ नतुल्यदोषःस्यादेवंकार्याकार्येषुभारत ॥ ४४ ॥

र्थमिति यथापश्वादिकंयज्ञार्थंयज्ञश्चचित्तसंस्कारार्थः पश्वादिकंयज्ञःसंस्कारश्चेतित्रयंअर्थार्थमोक्षार्थंभवति एवंदंडःकोशार्थंकोशोबलार्थंबलंशत्रुपराभवार्थं कोशोबलंजयश्चेतित्रयंराष्ट्रपुष्ट्यर्थमितिभा
 वः ॥ ३९ ॥ ४० ॥ सामंताः प्रतिपक्षभूताः ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ यथानास्यधनस्तथेतिजीवनृतत्वमधनस्योक्तं ॥ ४३ ॥ यज्ञार्थंधनंसर्वैरप्यनिषिद्धैरुपायैराददीत परंतुकार्याकार्येषुविहितनिषिद्धेषुआपदिप्रजापीडनं
 विहितंतदेवानापदिनिषिद्धंतथाभूतेष्वर्थेषुतुल्यदोषो नस्याद्देशकालानुसारेणकार्यमप्यकार्यंभवत्यकार्यमपिकार्यंभवतितत्र विपरीतंनप्रतिपद्येतेतिभावः ॥ ४४ ॥